Lietas arhīva Nr. 1A-0106-17/9
ECLI:LV:RIRT:2017:0915.1A33010617.1.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2017.gada 15.septembrī

Rīgas rajona tiesas tiesnese I.Naruška
rakstveida procesā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu, kas ierosināta pēc SIA "Express CLS", reģistrācijas numurs 40103917840, (turpmāk - Sūdzības iesniedzējs) sūdzības par Rīgas domes Administratīvās komisijas (turpmāk - Iestāde) 2017.gada 18.aprīļa lēmumu Nr.D57-AK-17-16-14.

Aprakstošā daļa

Rīgas pašvaldības policijas amatpersona 2017.gada 29.martā sastādīja Sūdzības iesniedzējam administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.ZV221015, par to, ka 2017.gada 12.februārī plkst.04.42 Elizabetes ielā 55, Rīgā, konstatēja, ka Sūdzības iesniedzējs nenodrošināja taksometru "VW", reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/, ar noteiktām prasībām atbilstošu aprīkojumu, kad tā vadītājs /pers. A/ veica pasažieru pārvadājumus Rīgas pilsētā, neievērojot Ministru kabineta 2012.gada 3.jūlija noteikumu Nr.468 "Noteikumi par pasažieru pārvadāšanu ar vieglajiem taksometriem" (turpmāk - Noteikumi Nr.468) 8.8.apakšpunktā noteiktās prasības, par ko paredzēta atbildība Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – Latvijas APK) 137.[1]panta trešajā daļā.

Ar Iestādes 2017.gada 18.aprīļa lēmumu Nr.D57-AK-17-16-14 (turpmāk – Lēmums) Sūdzības iesniedzējs saukts pie administratīvās atbildības pēc Latvijas APK 137.[1]panta trešās daļas, uzliekot naudas sodu 100 *euro* apmērā.

Lēmumā noradīti šādi apsvērumi.

Kā izriet no Rīgas pašvaldības policijas amatpersonu 12.02.2017. un 06.03.2017. ziņojumiem, 12.02.2017. plkst.04.42 Elizabetes ielā 55, Rīgā, tika veikta vieglā taksometra VW TOURAN ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/ (turpmāk - taksometrs), pārbaude. Pārbaudes laikā Taksometra šoferis /pers. A/ nevarēja uzrādīt Noteikumu Nr.468 eksemplāru. /pers. A/ paskaidroja, ka nezinot, kur tas ir. Notikuma vietā veiktas fotofiksācijas.

Noteikumu Nr.468 8.8.apakšpunkts nosaka, ka papildus tam, ka "Taksometra aprīkojums atbilst normatīvajos aktos par ceļu satiksmi noteiktajām prasībām, tam jābūt apgādātam arī ar šo noteikumu eksemplāru", kas nebija ievērots, jo taksometra vadītājs nevarēja uzrādīt Noteikumu Nr.468 eksemplāru.

Saskaņā ar Autopārvadājumu likuma terminoloģiju, pārvadātājs - komersants, zemnieku vai zvejnieku saimniecība, kas pēc pasūtījuma vai līguma ar nosūtītāju, pasažieri vai uz cita tiesiska pamata uzņemas pārvadājuma saistību.

Ievērojot ziņojumu saturu, Iestāde secina, ka lietā ir noteikta pareizā pie administratīvās atbildības saucamā persona - pārvadātājs, kas ir atbildīgs par Noteikumu Nr.468 8.8.apakšpunkta ievērošanu, t.i., par taksometra nodrošināšanu ar noteiktām prasībām atbilstošu aprīkojumu.

Ievērojot augstāk minēto un vērtējot lietā esošos pierādīšanas līdzekļus savstarpējā kopsakarībā, Iestāde secina, ka Sūdzības iesniedzējs izdarīja pārkāpumu - nenodrošināja taksometru ar noteiktām prasībām atbilstošu aprīkojumu, jo ar vieglo taksometru VW TOURAN, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, veica pasažieru pārvadājumu, bet tajā neatradās Noteikumu Nr.468 eksemplārs, neievērojot Noteikumu Nr.468 8.8.apakšpunkta prasības. Iestādes ieskatā, administratīvā pārkāpuma fakts ir pierādīts un tas atbilst 29.03.2017. administratīvāk pārkāpuma protokolā Nr.ZV221015 noteiktai kvalifikācijai.

Par pārkāpumu, kurš kvalificēts pēc Latvijas APK 137.[1]panta trešās daļas, pārvadātājam uzliek naudas sodu no septiņdesmit līdz septiņsimt *euro*.

Lietā netika konstatēti ne atbildību mīkstinoši apstākļi, ne atbildību pastiprinoši apstākļi. Ar mērķi īstenot Latvijas APK 22.pantā nostiprinātos mērķus, Iestādes ieskatā, pie administratīvās atbildības saucamā persona ir saucama pie administratīvās atbildības saskaņā ar kvalificēto tiesību normu, uzliekot naudas sodu, kas pietuvināts minimālai sankcijai.

Nepiekrītot Iestādes Lēmumam, Sūdzības iesniedzējs vērsās Rīgas rajona tiesā, lūdzot to atcelt.

Sūdzībā norādīti šādi apsvērumi.

Sūdzības iesniedzējs ir komercsabiedrība, kas nodrošina, tai skaitā, organizē, pārvadājumus, taču faktisko pārvadājumu izpildi veic Sūdzības iesniedzēja darbinieki, kas Autopārvadājumu likuma izpratnē ir autovadītāji. Saskaņā ar starp Sūdzības iesniedzēju un tās darbiniekiem noslēgtajiem darba līgumiem, Sūdzības iesniegtajiem darbiniekiem ir pienākums ievērot Noteikumus Nr.468. Tādējādi par minēto noteikumu pārkāpšanu atbildīgs ir pārkāpumu izdarījušais taksometra šoferis, nevis Sūdzības iesniedzējs.

Noteikumu Nr. 468 28.7.1. punkts vadītājam uzliek par pienākumu pēc attiecīgi pilnvarotas kontroles iestādes amatpersonas pirmā pieprasījuma uzrādīt licences kartīti un citus dokumentus. Tādējādi, ja vadītājs tos neuzrāda, jo nevar vai negrib uzrādīt, vai uzrāda nepareizus, atbildīgs ir vadītājs. Pārvadātājam nav iespējams izsekot līdzi katra tā darbinieka rīcībai, līdz ar ko ari likumdevējs ir pareizi nodalījis pārvadātāja un vadītāja atbildību.

Šos apstākļus Iestāde nav vērtējusi, pieņemot apstrīdēto lēmumu.

Tiesā saņemti Iestādes paskaidrojumi, kuros norāda, ka Noteikumu Nr.468 28.7.1.apakšpunkts nosaka vadītāja pienākumu pēc attiecīgi pilnvarotas kontroles iestādes amatpersonas pirmā pieprasījuma uzrādīt licences kartīti un citus dokumentus, kas regulē procesuālas darbības situācijās, rīcībai, kad policijas amatpersonas pilnvarojama ietvaros veic taksometru pārbaudi. Sūdzībai pievienotajā 10.02.2016. (iespējams domāts datums 10.02.2017.) pieņemšanas-nodošanas aktā ir norādīts, ka transportlīdzeklis VW Touran, valsts reģistrācijas /reģistrācijas numurs/, nodots ekspluatācijā, kā arī norādīts, ka ir pievienota Noteikumu Nr.468 kopija. Noteikumu Nr.468 8.punktā ir noteiktas prasības, taksometra aprīkojumam un papildaprīkojumam, lai tas atbilstu normatīvajos aktos par ceļu satiksmi noteiktajām prasībām - viens no šiem papildaprīkojuma elementiem ir - Noteikumu Nr.468 eksemplārs. Savukārt, atbildība par taksometru pārvadājumu Noteikumu Nr.468 pārkāpšanu ir noteikta Latvijas APK 137.[1]panta trešajā daļā. No kā izriet, ka lai arī administratīvo pārkāpumu nav veicis pārvadātājs, bet taksometra vadītājs, likumdevējs atbildību par šādu administratīvo pārkāpumu ir paredzējis speciālajam subjektam - pārvadātājam.

No Autopārvadātāju likuma 1.panta pirmās daļas 28.punkta izriet, ka pārvadātājs uzņēmies pienākumu veikt komercpārvadājumus, kas saistīti ar

personu pārvadāšanu un ir atbildīgs par sekām, kas rodas no nepienācīgas pienākumu izpildes. Līdz ar to saukt pie administratīvās atbildības un uzlikt sodu, kas kvalificēta pēc Latvijas APK 137.[1]panta var tikai pārvadātājam - juridiskai personai, nevis autovadītājam (taksometra vadītājam).

Ņemot vērā augstāk minēto, Iestāde sūdzību neatzīst un uzskata, ka pieņemtais lēmums ir atstājams negrozīts.

Motīvu daļa

Saskaņā ar Latvijas APK 288.pantā noteikts, ka augstākas iestādes pieņemtu lēmumu var pārsūdzēt persona, kura saukta pie administratīvās atbildības, cietušais, kā arī aizskartais mantas īpašnieks – daļā par savu mantu.

Latvijas APK 289.[12] panta pirmajā daļā norādītos apstākļus, kas vienozīmīgi ir par pamatu iestādes Lēmuma atcelšanai tiesa nekonstatē.

Tāpat tiesa nekonstatē procesuālus pārkāpumus, kas būtu par pamatu Lēmuma atcelšanai un lietvedības izbeigšanai.

Tiesa, pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos materiālus, atzīst, ka Sūdzības iesniedzēja sūdzība nav pamatota un tādēļ noraidāma.

Ar Iestādes Lēmumu Sūdzības iesniedzējs saukts pie administratīvās atbildības pēc Latvijas APK 137.[1]panta trešās daļas, uzliekot naudas sodu 100 *euro* apmērā.

Tiesa atzīst, ka Iestādes lēmumā un papildus paskaidrojuma izdarītie secinājumi balstīti uz noskaidrotajiem faktiskajiem apstākļiem, pareizi un pietiekamā apjomā novērtējot normatīvo bāzi, kas attiecas uz konkrētās situācijas tiesisko regulējumu. Tiesa nekonstatē apstākļus, kas liktu apšaubīt lēmumā izdarītos secinājumus par Sūdzības iesniedzēja vainu lēmumā norādītā pārkāpuma izdarīšanā, saskaņā ar Latvijas APK 289.[13]panta trešajā daļā noteikto tiesa pievienojas Lēmuma motivācijai, papildus uz Sūdzībā norādītajiem iebildumiem norādot sekojošo.

Lietā nepastāv strīds par to, ka 2017.gada 12.februārī plkst.04.42 Elizabetes ielā 55, Rīgā taksometra "VW", reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/, vadītājs /pers. A/, pārbaudes laikā nevarēja uzrādīt Noteikumu Nr.468 eksemplāru.

Lietā pastāv strīds par to vai pie administratīvās atbildības ir saucams Sūdzības iesniedzējs, t.i., juridiskā persona.

Tiesa atzīst par nepamatotiem Sūdzības iesniedzēja argumentus, ka par Noteikumu Nr.468 8.8.apakšpunta pārkāpšanu atbildīgs ir taksometra šoferis, jo saskaņā ar darba līgumu faktisko pārvadājumu izpildi veic taksometra šoferis.

Tiesa piekrīt, ka taksometra vadītājam ir jāievēro Noteikumi Nr.468, viņa pienākumi ir uzskaitīti šo noteikumu 28.punktā, bet vienlaikus norāda, ka taksometra pārvadājumus organizē pārvadātājs - juridiska persona.

Noteikumos Nr.468 ir noteikts, ka pārvadātājs ir atbildīgs gan par taksometru pārvadājumu licences saņemšanu un darba līgumu slēgšanu ar taksometru vadītājiem, gan arī par taksometriem noteikto prasību izpildi – automašīnu aprīkošanu ar taksometra pazīšanas un numura zīmi, atbilstoši verificētu skaitītāju, vizītkarti, informāciju par tarifiem, pārvadātāju un tajā skaitā par to, lai taksometrs ir nodrošināts ar Noteikumu Nr.468 eksemplāru.

Tāpēc arī Latvijas APK 137.[1]panta trešajā daļā ir norādīts, ka par taksometra nenodrošināšanu ar noteiktām prasībām atbilstošu aprīkojumu uzliek naudas sodu tieši pārvadātājam, nevis taksometra vadītājam.

Tiesa norāda, ka juridiskās personas atbildība par administratīvajiem pārkāpumiem izriet no tiesību normās noteiktās atbildības par attiecīgu noteikumu neievērošanu, nevis vainas, kas saistāma vienīgi ar indivīda atbildību.

Saskaņā ar Latvijas APK 9.panta pirmo daļu par administratīvo pārkāpumu atzīstama vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība. Tādējādi vaina ir viens no priekšnoteikumiem personas saukšanai pie administratīvās atbildības. Šis priekšnoteikums ir vienlīdz attiecināms gan uz fizisko, gan juridisko personu administratīvo atbildību. Juridisko personu vaina ir nosakāma, ņemot vērā divus nosacījumus: pirmkārt, vai juridiskajai personai bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu, par kuru pārkāpšanu ir paredzēta administratīvā atbildība, otrkārt, vai juridiskā persona veica nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu ievērošanu (*sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 5.marta sprieduma lietā SKA-19/2009 19.punktu*).

Tiesa uzskata, ka Sūdzības iesniedzēja, kurš ir uzņēmies pārvadājuma saistību, pienākums ir nodrošināt taksometru ar Noteikumu Nr.468 eksemplāru. Konkrētajā gadījumā Sūdzības iesniedzējs minēto nav nodrošinājis, līdz ar to pamatoti saukts pie administratīvās atbildības pēc Latvijas APK 137.[1]panta trešās daļas.

Saskaņā ar Latvijas APK 17.pantu (galējā nepieciešamība) pie administratīvās atbildības nav saucama persona, kaut arī tā izdarījusi šajā kodeksā vai citos normatīvajos aktos, kas nosaka administratīvo atbildību par administratīvajiem pārkāpumiem, paredzētu darbību, ja tā rīkojusies galējās nepieciešamības stāvoklī, tas ir, lai novērstu briesmas, kas draud valsts vai sabiedriskajai kārtībai, īpašumam, pilsoņu tiesībām un brīvībām, noteiktajai pārvaldes kārtībai, ja šīs briesmas konkrētajos apstākļos nav bijis iespējams novērst ar citiem līdzekļiem un ja nodarītais kaitējums ir mazāks nekā novērstais.

Šādus apstākļus tiesa nekonstatē, tāpēc secina, ka nav pamata atbrīvot Sūdzības iesniedzēju no administratīvās atbildības un lietvedību izbeigt.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka Lēmumā pierādījumi ir novērtēti pēc iekšējās pārliecības, kas pamatota uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētītiem visiem lietas apstākļiem to kopumā, tas ir, atbilstoši Latvijas APK 244.pantam.

Tiesa nekonstatē, ka iestāde nebūtu pienācīgi noskaidrojusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, jo Lēmums balstīts uz pierādījumiem, kas, izskatot sūdzību, ir pilnībā izvērtēti.

Ziņas par faktiem, kas liktu apšaubīt lietā iegūto pierādījumu pieļaujamību vai ticamību, tiesā netika iegūtas. Tiesā tāpat nav iegūti tādi pierādījumi, kas nebūtu zināmi iestādei uz lēmuma pieņemšanas brīdi.

Latvijas APK 22.pantā noteikts administratīvā soda mērķis - administratīvais sods tiek piemērots, lai personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, audzinātu likumu ievērošanas un sadzīves noteikumu cienīšanas garā, kā arī lai tiesību pārkāpējs, kā arī citas personas neizdarītu jaunus pārkāpumus.

Saskaņā ar Latvijas APK 32.panta pirmo un otro daļu sodu par administratīvo pārkāpumu uzliek ietvaros, ko nosaka normatīvais akts, kurā paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu, stingrā saskaņā ar šo kodeksu un citiem aktiem par administratīvajiem pārkāpumiem. Uzliekot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus. Šo kritēriju izvērtēšanai jābūt līdzsvarotai (samērīguma princips) un individualizētiem (soda individualizācijas princips), lai noteiktu pārkāpējam sodu.

Tiesa, vērtējot Lēmumā norādīto argumentāciju attiecībā uz piemērotā naudas soda apmēra noteikšanu, atzīst to par pamatotu un pareizu.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Iestādes Lēmums atzīstams par tiesisku, pamatotu, bet Sūdzības iesniedzēja sūdzība noraidāma.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[12]panta otrās daļas 1.punktu, 289.[13]pantu, 289.[18]panta pirmo daļu tiesa

n o s p r i e d a:

Rīgas domes Administratīvās komisijas 2017.gada 18.aprīļa lēmumu Nr.D57-AK-17-16-14 atstāt negrozītu, bet SIA "Express CLS", reģistrācijas numurs 40103917840, sūdzību noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā 10 (desmit) darba dienu laikā no sprieduma pieejamības dienas tiesas kancelejā, sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Rīgas rajona tiesas tiesnese I.Naruška